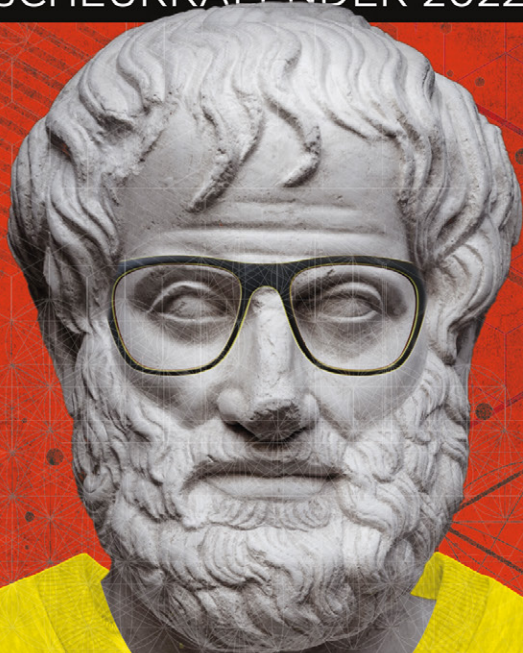

FILOSOFIE

SCHEURKALENDER 2022

**IK DENK
DAT IK BEN**

FILOSOFIE

KALENDER

WEEKEND

1/2

JANUARI

► NIEUWJAARSDAG

‘Een leven zonder reflectie is voor een mens niet de moeite waard geleefd te worden.’

Plato in *Apologie* (399 v.Chr.)

Johannes Kinker (01-01-1764)
Charles Renouvier (Montpellier, 01-01-1815)
Karl Vorländer (Marburg, 02-01-1860)

Johann K. Lavater (Zurich, 02-01-1801)

1&2 JANUARI 2022

Socrates (ca. 469-399 v.Chr.) werd veroordeeld tot de gifbeker wegens het 'niet eren van de goden van de stad', 'het introduceren van nieuwe goden' en 'misleiden van de jeugd'. Maar vóór de veroordeling had hij een keuze: stoppen met filosoferen óf gestraft worden. In de *Apologie* van Plato lezen we Socrates' verdediging: liever sterven dan niet meer filosoferen. Immers, een leven zonder reflectie is voor een mens niet de moeite waard geleefd te worden. Wellicht dat Plato's afkeer van de democratie als samenlevingsvorm te maken heeft met deze veroordeling, die voor hem traumatisch moet zijn geweest.

Fenna Kortooms

FILOSOFIE
KALENDER

MAANDAG

3

JANUARI

► **KENNIS**

‘Al onze waarheden zijn herstellde
vergissingen.’

Alain in *Vigiles de l'esprit* (1921)

Marcus Tullius Cicero (Arpinum, 106 v. Chr.)
Carl G. Carus (Leipzig, 1789)
Eric Voegelin (Keulen, 1901)

3 JANUARI 2022

Het denken begint altijd met een vergissing, meende Émile-Auguste Chartier (1868-1951), beter bekend onder zijn schrijversnaam Alain. Vergissen is menselijk, en zodra we onze vergissing proberen te herstellen, maken we gebruik van het vermogen dat ons als mensen typeert: ons denkvermogen. 'Een dwaas is niet zozeer iemand die zich vergist,' schreef Alain, 'als wel iemand die waarheden herhaalt, zonder zich eerst te hebben vergist.' Al onze vergissingen zijn overhaaste oordelen en al onze waarheden herstelde vergissingen.

Vanno Jobse

FILOSOFIE

KALENDER

DINSDAG

4

JANUARI

► POLITIEK & MAATSCHAPPIJ

‘Autonomie vereist de mogelijkheid om je eigen interpretaties van ervaringen en verlangens te creëren.’

Linda Martín Alcoff in *Rape and resistance* (2018)

Gianni Vattimo (Turijn, 1936)
Isaac Newton (Woolthorpe, 1642)

Moses Mendelssohn (Berlijn, 1786)
Henri Bergson (Parijs, 1941)
Albert Camus (Lourmarin, 1960)
Erwin Schrödinger (Wenen, 1961)

4 JANUARI 2022

Je kunt pas autonoom handelen als je vrij bent om je eigen ervaringen te interpreteren, schrijft de Latijns-Amerikaanse filosoof Linda Martín Alcoff (geb. 1955). Het problematische aan genderrollen is volgens haar dan ook dat ze soms bepalend zijn voor hoe mensen hun eigen ervaringen begrijpen. Het feit dat #metoo-verhalen voor lange tijd niet aan de oppervlakte kwamen, komt volgens haar doordat zowel daders als slachtoffers de gebeurtenissen normaliseerden of bagatelliseerden. Maar ook in andere zaken is het volgens Alcoff belangrijk om na te gaan in hoeverre maatschappelijke ideeën je interpretaties beïnvloeden.

Claudia Galgau

FILOSOFIE

KALENDER

WOENSDAG

5

JANUARI

► ZINGEVING

‘Verveling is de doodsvijand van de moderne mens.’

Wilhelm Schmid in *Gelatenheid* (2014)

Franciscus Suarez (Granada, 1548)
Rudolf C. Eucken (Aurich, 1846)
Umberto Eco (Alessandria, Italië, 1932)

5 JANUARI 2022

Wanneer de Duitse levenskunstfilosoof Wilhelm Schmid (geb. 1953) begin zestig is, vindt hij het tijd om te reflecteren op het ouder worden. De juiste levenshouding voor het derde en vierde kwart van je leven is volgens hem gelatenheid. Daar kom je in tien stappen. De derde stap betreft de waardering van gewoontes, waarmee we energie besparen omdat die ons in staat stellen ons te 'laten leiden door alles wat daarin al bepaald is'. Gewoontes zijn overigens in elke levensfase van belang, maar helaas kenmerkt de moderne tijd zich door 'gewoontevijandigheid'. Terwijl ook zij die graag 'druk, druk, druk' zijn toch moeten erkennen dat gewoontes een 'weldadige time-out' mogelijk maken van de talloze beslissingen die we toch al moeten nemen.

Timon Meynen

DONDERDAG

6

JANUARI

► **POLITIEK & MAATSCHAPPIJ**

‘Democratie is fragiel.’

President-elect Biden tijdens de bestorming van het
Capitool (6-1-2021)

6 JANUARI 2022

2021 was nog geen week oud toen het gebeurde: een menigte Trump-aanhangers drong met geweld het Capitool in Washington binnen, de zetel van de Amerikaanse volksvertegenwoordiging, waar alle Amerikanen – van links tot rechts – zo trots op zijn. Het was niét zittend president Trump, maar toen nog president-elect Biden die het volk daarna toesprak. Hij waarschuwde: democratie is niet vanzelfsprekend. Ze blijft alleen bestaan als wij haar actief behouden. Ook citeerde hij Abraham Lincoln, die democratie de '*last best hope on earth*' noemde. Geen vanzelfsprekendheid, maar een uitzondering die elke dag opnieuw beschermd moet worden.

Fenna Kortooms

FILOSOFIE

SCHEURKALENDER 2022

Waarom omdenken, als je ook kunt nadenken?

De Filosofie Scheurkalender biedt iedere dag een pakkend, grappig of intrigerend citaat uit de rijke geschiedenis van de filosofie. Bij ieder citaat van denkers uit heden en verleden vindt u een inspirerende uitleg.

'Zij die je kunnen laten geloven in absurditeiten, kunnen je wreedheden laten verrichten.' – **VOLTAIRE**

'Het leven is een hachelijke zaak. Ik heb me voorgenomen het door te brengen met erover na te denken.' – **ARTHUR SCHOPENHAUER**

'Geweldloosheid als verzet is alleen mogelijk op het moment dat geweld juist het meest gerechtvaardigd lijkt.' – **JUDITH BUTLER**

'Vaak moet er iets gebeuren voordat er iets gebeurt.'

– **JOHAN CRUIJFF**

'Wie de anderen kent, heeft verstand. Wie zichzelf kent, is verlicht.'

– **LAO TSE**

FILOSOFIE
MAGAZINE

9 789085 717317